

Lärarhandledning

En föreställning av och med Torben Sigelius Kulin

Presenterad av Teater Jaguar

Dödsängel!

En föreställning om fördomar, hämnd och historiens felsteg.

Vi ville göra en föreställning om människor inte om mördare. Vi tror att en del av att vara människa, är att kunna välja både goda och onda handlingar.

I alla tre fallen, Angelo, Carlos och Axel, tror de att det de gör är något bra. De tror att de befriar världen på ett eller annat sätt.

Vad är en människa?

I alla tider har människan avhumaniserat andra grupper av människor. Dvs. man skapar en bild av ex. Judar, muslimer eller romer som något annat än människor. De kallas råttor, skadedjur, insekter, mm. Urinvånare i kollonialiserade länder påstods vara primitiva och mer besläktade med djur än människor. På så sätt skapar vi ett avstånd mellan människor och människor. Det blir ett vi och ett de. "De andra" blir ett hot mot mänskligheten, mot "oss". "Vi" kan inte blanda oss med "de" med risk för att mänskligheten, rasen eller kulturen förstörs.

Hotet måste förändras eller i värsta fall förgöras. I Axels fall har det gått så långt att man har skapat förintelsläger. Människorna där lever under omänskliga förhållanden.

Vid ett tillfälle i pjäsen, när Axel ser att Hannahs syster Sarah har magrat, frågar sig Axel; "När slutar man vara en människa?"

Diskussionsfrågor:

Vad är en människa?

När slutar man att vara en människa?

Hur har vi sett på människan genom historien?

Finns det grupper/människor idag som håller på att avhumaniseras?

På vilket sätt görs detta?

På vilka sätt kan man avhumanisera en människa eller en grupp människor?

Vem bestämmer vad som är en människa?

Vad är moral?

Vi tror inte att Axel, i den tredje scenen, är en ond människa. Axel gör något som han tror är gott. Han har blivit övertygad om att han räddar världen genom att förrinta judar, kommunister, homosexuella, romer och andra människor som inte passade in i det tredje riket. Han har blivit lärd, kanske skrämmd, till att ett tredje rike är det enda riktiga och därför måste de som inte passar in bort.

Likaså är det med Carlos som vi möter i Argentina. Efter att han har fått reda på att hans pappa är nazist bestämmer sig Carlos för att stoppa sin fars planer genom att mörda honom. Carlos tror sig göra det rätta och han påstår att han lärt sig av historien. Carlos är inte heller en ond människa men han gör en ond handling, som han tror är för en god sak. Han räddar världen från ondskan, precis som hans pappa Axel trodde att han gjorde.

Angelo räddar världen från kriminella, de onda människor som dödade hans pappa. Angelo ”rensar bort rötan”. Det är något han i sin tur har lärt sig från sin pappa Carlos. ”Är det rötta i frukten sprider den sig”, har pappa Carlos sagt. Angelo gör det han tror är det enda rätta. Han hämnas sin far.

Men alla tre har de betänkligheter. Alla tre drabbas de av något som gör att de hamnar i stunder av tvivel.

Diskussionsfrågor:

Hur vet vi om det vi gör är gott eller ont?

Är moralen medfödd eller är det något vi måste lära oss?

Kan moral se olika ut i olika länder eller kulturer?

Hur har moralen förändrats genom historien?

Har människan en fri vilja?

Om vi har en fri vilja, hur kommer det sig då att vi ibland väljer fel?

Kan vi lära oss något av historien, och kan vi göra något åt framtiden?

Många gånger har det lekts med tanken: ”Om någon hade lyckats mörda Hitler, hade förintelsen aldrig ägt rum då?” I Carlos fall tror han att han gör något liknande. ”Kunde det hända där, kan det hända här.” Han är övertgad om att han förändrar framtiden.

Ingen av varken Axel, Carlos eller Angelo vet så mycket av deras fäders historia. Både Carlos brev till Angelo och Axels dagbok innehåller fakta om deras fäder som blivit undanhållet för dem. Om Angelo fått reda på hur hans historia såg ut skulle hans val blivit ett annat då?

Diskussionsfrågor:

Är det viktigt att veta sin egen historia?

På vilket sätt kan vi lära av andra människors felval?

Vad kan vi lära oss av historien?

Kan vi se vart vi är på väg om vi tittar bakåt och i så fall, kan vi förändra något?

Kan vi över huvud taget lära oss av historien?

Ett ord som hörs ofta i debatter idag är historielöshet. Vad betyder det?

Hur mycket vet du om dina föräldrars eller far och morföräldrars historia?

Diskutera gärna i grupp hur dina förfäders historia påverkat dig och ditt liv.

Frågorna har inget enkelt eller rätt svar. Det är filosofiska frågor som har funderats över i alla tider.

Vad är en människa?

Har vi någon moral?

Kan vi förutspå framtiden med hjälp av historien?

Vill man arbeta vidare med dessa frågor på ett mer konkret sätt kan man gå in på levandehistoria.se.

Där finns allt från vittnesmål från koncentrationsläger till fakta kring rasbiologi.

**TEATER
JAGUAR**

Storgatan 3
411 24 Göteborg
031 - 13 23 10
www.teaterjaguar.se

